

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

(๑) ด้านกายภาพ

๑) ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ทำเลที่ตั้ง มีอาณาเขตพื้นที่ติดต่อกับท้องถิ่นใกล้เคียง ดังนี้

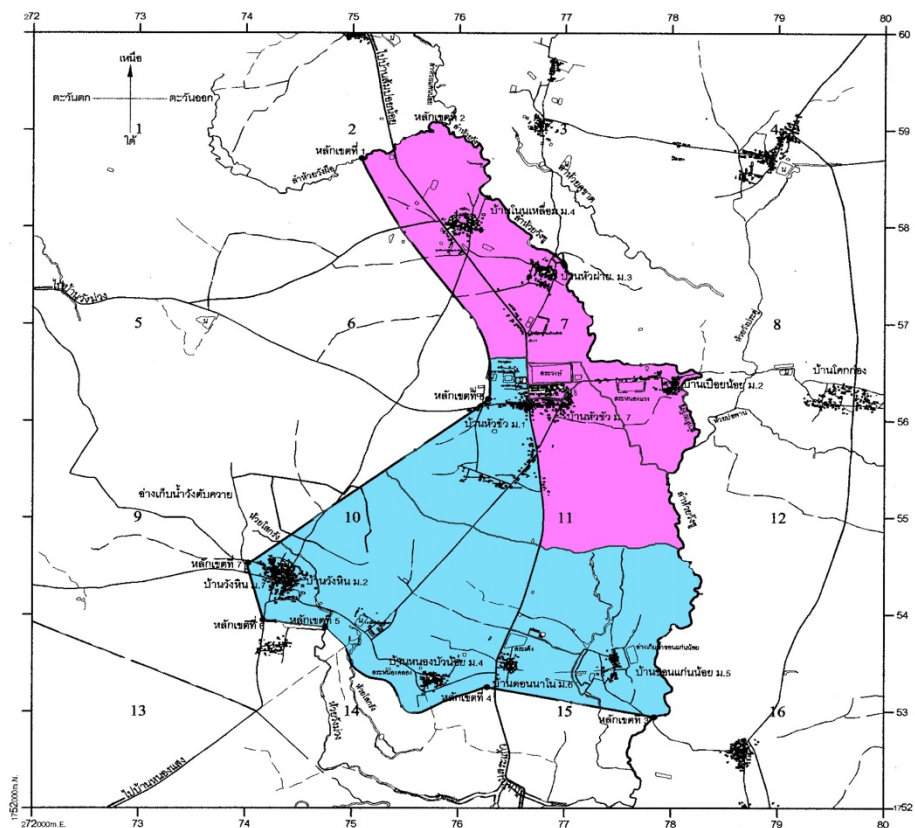
ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านสัมป่อยน้อย ต.ขามป้อม อ.เปือยน้อย

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านเก่าค้อ ต.สระแก้ว อ.เปือยน้อย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านโคกก่อง ต.หนองแดง อ.นาเชือก จ.มหาสารคาม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านวังม่วง ต.วังม่วง อ.เปือยน้อย

พื้นที่ เทศบาลตำบลเปือยน้อย มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๒.๗๕ ตารางกิโลเมตร

๒) ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของเทศบาลตำบลเปือยน้อย เป็นสภาพพื้นที่แบบลูกฟูก มีลักษณะเป็นป่าโปร่งสลับทุ่งนา สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๕๐ – ๓๐๐ เมตร

๓) ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปมีสภาพภูมิอากาศเป็นแบบทุ่งหญ้าในเขตร้อน คือ มีฝนตกสลับกับแห้งแล้งได้รับอิทธิพลจากกลุ่มมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือ

๔) ลักษณะของดิน

ลักษณะพื้นดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย ไม่อุ้มน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ มีแหล่งน้ำหรือแม่น้ำที่สำคัญ คือห้วยลำพังซู ห้วยวังต๋บควาย บึงหนองแขว สระวงษ์ สระหนองแขว หนองคุยมักเค็ง

(๒) ด้านการเมือง / การปกครอง

๑) เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลเปือยน้อย มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๒.๗๕ ตารางกิโลเมตร มีหมู่บ้านในเขตปกครองจำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ครอบคลุมพื้นที่ ๒ ตำบล ดังนี้

ลำดับที่	หมู่บ้าน	กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน	หมายเหตุ
ตำบลเปือยน้อย			
๑.	บ้านหัวขัว หมู่ที่ ๑	นายสว่าง น้อยลำ	
๒.	บ้านเปือยน้อย หมู่ที่ ๒	นางสายฝน ประโคทัง	
๓.	บ้านหัวฝาย หมู่ที่ ๓	นายสมร มาตรบรรเทา	
๔.	บ้านโนนเหลื่อม หมู่ที่ ๔	นายวิจิตร ตั้งตระกูล	กำนันตำบลเปือยน้อย
๕.	บ้านขอนแก่นน้อย หมู่ที่ ๕	นายปรีชา เที่ยงโยธา	
๖.	บ้านดอนนาโน หมู่ที่ ๖	นายคำผิง ชาดี	
๗.	บ้านหัวขัว หมู่ที่ ๗	นายเชิดศักดิ์ โชควิริยะ	
ตำบลสระแก้ว			
๘.	บ้านวังหิน หมู่ที่ ๒	นายปัญญา รินไธสง	
๙.	บ้านหนองบัวน้อย หมู่ที่ ๔	นายวีระ แดกหนองโน	
๑๐.	บ้านวังหิน หมู่ที่ ๗	นายบุญมี แก้วอาษา	กำนันตำบลสระแก้ว

๒) การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลเปือยน้อย

เทศบาลตำบลเปือยน้อย มีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง จำนวน ๑ คน และมีรองนายกเทศมนตรีที่มาจากการแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรี จำนวน ๒ คน ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีที่มาจากการแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรี จำนวน ๑ คน และเลขานุการนายกเทศมนตรีที่มาจากการแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรี จำนวน ๑ คน โดยมีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๔,๖๓๕ คน แยกเป็น ชาย ๒,๒๐๗ คน หญิง ๒,๔๒๘ คน

ผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลเปือยน้อย เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้แก่ นายนิกร เทศด้อม และได้แต่งตั้งคณะผู้บริหาร ดังนี้

๑. นายนิกร เทศด้อม	นายกเทศมนตรีตำบลเปือยน้อย
๒. นายบุญมี ชันภักดี	รองนายกเทศมนตรี คนที่ ๑
๓. นายสวัสดิ์ ปิกะตัง	รองนายกเทศมนตรี คนที่ ๒
๔. นางสมัย หล้าหาร	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี
๕. นายบุญจันทร์ พระจันลี	เลขานุการนายกเทศมนตรี

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเปือยน้อย

เทศบาลตำบลเปือยน้อยมีสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน ๑๒ โดยแบ่งเขตการเลือกตั้ง ออกเป็น ๒ เขต ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ ๑

มีสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน ๖ คน โดยมีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๒,๒๔๕ คน แยกเป็นชาย ๑,๐๗๘ คน หญิง ๑,๑๖๗ คน ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้าน ดังนี้

๑. บ้านเปือยน้อย	หมู่ที่ ๒	ตำบลเปือยน้อย
๒. บ้านหัวฝาย	หมู่ที่ ๓	ตำบลเปือยน้อย
๓. บ้านโนนเหลื่อม	หมู่ที่ ๔	ตำบลเปือยน้อย
๔. บ้านหัวขัว	หมู่ที่ ๗	ตำบลเปือยน้อย

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเปือยน้อย เขตเลือกตั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้แก่

๑. นายสุพันธ์ แทนชิน
๒. นายพิเชษ สร้อยเพชร
๓. นายนิคม ธรรมรัตน์
๔. นายบุญมี จงคำ

๕. นายแวน ชาดี

๖. นายเสวตร หล้ากันหา

เขตเลือกตั้งที่ ๒

มีสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน ๖ คน โดยมีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๒,๓๘๗ คน แยกเป็นชาย ๑,๑๒๘ คน หญิง ๑,๒๕๙ คน ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้าน ดังนี้

๑. บ้านหัวขัว หมู่ที่ ๑ ตำบลเป็ยน้อย
๒. บ้านขอนแก่นน้อย หมู่ที่ ๕ ตำบลเป็ยน้อย
๓. บ้านดอนนาโน หมู่ที่ ๖ ตำบลเป็ยน้อย
๔. บ้านวังหิน หมู่ที่ ๒ ตำบลสระแก้ว
๕. บ้านหนองบัวน้อย หมู่ที่ ๔ ตำบลสระแก้ว
๖. บ้านวังหิน หมู่ที่ ๗ ตำบลสระแก้ว

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเป็ยน้อย เขตเลือกตั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้แก่

๑. นายสุรชัย พรหมมา
๒. นายรัฐพงษ์ ปะทะกะ
๓. นางทองปน พรหมมา
๔. นายสมบัติ ทาทอง
๕. นายประพัฒน์ ปิกะตัง
๖. นายปรีชา วิเชาว์

(๓) ประชากร

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเป็ยน้อย มีครัวเรือน จำนวน ๑,๕๘๑ ครัวเรือน และมีประชากร จำนวน ๕,๘๘๕ คน โดยแบ่งเป็น ชาย จำนวน ๒,๘๕๗ คน หญิง จำนวน ๓,๐๒๘ คน ซึ่งสามารถแยกเป็นช่วงอายุได้ดังต่อไปนี้

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
๑. อายุ ๐ - ๕ ปี	๑๖๐	๑๔๒	๓๐๒
๒. อายุ ๖ - ๑๐ ปี	๑๘๐	๑๘๒	๓๖๒
๓. อายุ ๑๑ - ๑๕ ปี	๑๘๐	๑๗๑	๓๕๑
๔. อายุ ๑๖ - ๒๐ ปี	๑๗๒	๑๗๕	๓๔๗

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
๕. อายุ ๒๑ - ๒๕ ปี	๑๙๓	๒๑๐	๔๐๓
๖. อายุ ๒๖ - ๓๐ ปี	๒๑๗	๒๒๐	๔๐๓
๗. อายุ ๓๑ - ๓๕ ปี	๒๑๑	๒๒๐	๔๓๗
๘. อายุ ๓๖ - ๔๐ ปี	๒๒๔	๑๗๙	๓๙๐
๙. อายุ ๔๑ - ๔๕ ปี	๒๒๘	๒๖๓	๔๙๑
๑๐. อายุ ๔๖ - ๕๐ ปี	๒๔๔	๒๖๖	๕๑๐
๑๑. อายุ ๕๑ - ๕๕ ปี	๒๓๔	๒๖๗	๕๐๑
๑๒. อายุ ๕๖ - ๖๐ ปี	๒๐๐	๒๒๓	๔๒๓
๑๓. อายุ ๖๑ ปี ขึ้นไป	๔๑๔	๔๐๘	๕๒๒
รวม	๒,๘๕๗	๓,๐๒๘	๕,๘๘๕

(๔) สภาพสังคม

๑) การศึกษา

ในพื้นที่เทศบาลตำบลเปือยน้อย มีสถานศึกษา จำนวน ๘ แห่ง ดังนี้

๑. ระดับก่อนวัยเรียน จำนวน ๒ แห่ง คือ

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนเหลื่อม สังกัด เทศบาลตำบลเปือยน้อย
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดสายทอง สังกัด เทศบาลตำบลเปือยน้อย

๒. ระดับชั้นอนุบาล จำนวน ๑ แห่ง คือ

- โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลเปือยน้อย สังกัด เทศบาลตำบลเปือยน้อย

๓ ระดับชั้นอนุบาล - ประถมศึกษา จำนวน ๔ แห่ง คือ

- โรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขอนแก่น เขต ๒

- โรงเรียนไตรคามประชาพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขอนแก่น เขต ๒

- โรงเรียนบ้านวังหิน - เก่าค้อ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขอนแก่น เขต ๒

- โรงเรียนอนุบาลสุภัทร สังกัด สถานศึกษาเอกชน

๔. ระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง คือ

- โรงเรียนเปือยน้อยศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

๒) สาธารณสุข

ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย มีสถานบริการสาธารณสุขที่ให้บริการด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนแยกเป็นดังนี้

โรงพยาบาลของรัฐ ขนาด ๓๐ เตียง	จำนวน	๑	แห่ง
คลินิกแพทย์	จำนวน	๑	แห่ง
สถานพยาบาลผดุงครรภ์	จำนวน	๒	แห่ง
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	จำนวน	๒	แห่ง
ร้านขายยาแผนโบราณ	จำนวน	-	แห่ง

(ที่มา : โรงพยาบาลเปือยน้อย อำเภอเปือยน้อย)

๓) อาชญากรรม

ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย มีสถานีตำรวจตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน ๑ แห่ง คือ สถานีตำรวจภูธรเปือยน้อย ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลเกี่ยวกับอาชญากรรม

๔) ยาเสพติด

ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดคือ ที่ทำการปกครองอำเภอเปือยน้อย สถานีตำรวจภูธรเปือยน้อย สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเปือยน้อย และเทศบาลตำบลเปือยน้อย

๕) การสังคมสงเคราะห์

ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย มีผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือตามนโยบายของรัฐบาล ดังนี้

- ผู้สูงอายุ จำนวน ๙๕๖ คน ได้รับการช่วยเหลือตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน ๙๕๖ คน
- ผู้พิการทุพพลภาพ จำนวน ๑๕๙ คน ได้รับการช่วยเหลือตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน ๑๕๙ คน
- ผู้ป่วยเอดส์ จำนวน ๙ คน ได้รับการช่วยเหลือตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน ๙ คน

(๕) ระบบบริการพื้นฐาน

๑) การคมนาคมขนส่ง

เส้นทางในการสัญจรภายในเขตเทศบาลเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กแบบมาตรฐาน และมีทางหลวงชนบท หมายเลข ๒๒๙๗ เส้นทางหลักในการสัญจรระหว่างตำบล

๒) การไฟฟ้า

เทศบาลตำบลเปือยน้อย มีหน่วยบริการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอเปือยน้อยตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และมีจำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้จำนวน ๑,๕๘๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนครัวเรือนที่มีอยู่ในเขตเทศบาล (ที่มา : สำนักงานไฟฟ้าอำเภอบ้านไผ่)

๓) การประปา

เทศบาลตำบลเปือยน้อย ไม่มีหน่วยงานการประปาส่วนภูมิภาค หมู่บ้านที่อยู่ในเขตเทศบาล ๑๐ หมู่บ้านมีระบบประปาประจำหมู่บ้าน จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ส่วนสระน้ำจะมีทุกหมู่บ้านในเขตเทศบาล ประชาชนในพื้นที่ จะมีปัญหาอย่างมากในช่วงฤดูแล้ง ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค (ที่มา : ข้อมูลจากหมู่บ้าน/ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย)

๔) โทรศัพท์

ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย มีจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ จำนวน ๓๘๔ ราย ปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารและโทรคมนาคมได้แก่ อัตราค่าบริการ ประสิทธิภาพในการให้บริการ และความไม่พอเพียงต่อความต้องการของชุมชน (ที่มา : สำนักบริการโทรศัพท์ อ.เปือยน้อย)

๕) ระบบโลจิสติกส์ (Logistics) หรือการขนส่ง

เทศบาลตำบลเปือยน้อยมีหน่วยบริการไปรษณีย์ และโทรเลขเปือยน้อยตั้งอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน ๑ แห่ง และบริษัทขนส่งของเอกชน จำนวน ๒ แห่ง

(๖) ระบบเศรษฐกิจ

๑) การเกษตร

เทศบาลตำบลเปือยน้อย มีพื้นที่ทำการเกษตรกรรม ประมาณ ๑๐,๖๘๐ ไร่ แยกเป็นดังนี้

พื้นที่ทำนา	จำนวน	๘,๕๐๐ ไร่
พื้นที่ทำไร่	จำนวน	๑,๘๐๐ ไร่
พื้นที่ทำสวน / อื่น ๆ	จำนวน	๓๘๐ ไร่

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเปือยน้อย)

๒) การประมง

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย ไม่ทำการประมงเป็นอาชีพ มีเพียงสำหรับการใช้ประกอบอาหารภายในครัวเรือน

๓) การปศุสัตว์

ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย มีปริมาณสัตว์ที่สำคัญ ซึ่งเป็นสัตว์เศรษฐกิจในท้องถิ่น ได้แก่ โค , กระบือ , สุกร , ไก่ , เป็ด

๔) การบริการ

ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย มีการบริการทั่วไป เป็นแบบธุรกิจขนาดเล็ก ได้แก่ ร้านตัดผม ร้านซ่อมรถ ล้างรถ เป็นต้น

๕) การท่องเที่ยว

ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ปราสาทเปือยน้อย ซึ่งได้มีการจัดงานประเพณี “ศิวะราตรี ปุชณียาลัย ปราสาทเปือยน้อย” ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ ของทุกปี ซึ่งจัดให้มีการแสดง แสง สี เสียง เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของปราสาทเปือยน้อย และจัดให้มีประเพณีผูกเสี่ยวแบบโบราณ ซึ่งเป็นประเพณีที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีต้นกำเนิดจากอำเภอเปือยน้อย ทำให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั่วไป

๖) อุตสาหกรรม

ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม และส่วนมากเป็นการทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน

๗) การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

ในด้านการพาณิชย์กรรม ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย มีผู้ต้องการจดทะเบียน เพื่อประกอบธุรกิจการค้า แยกเป็นดังนี้

- บริษัท จำกัด	จำนวน	๑	แห่ง
- ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามัญส่วนบุคคล	จำนวน	๗	แห่ง
- ร้านค้าปลีก	จำนวน	๔๘	แห่ง
- ร้านค้าส่ง	จำนวน	๕	แห่ง

กลุ่มอาชีพ ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อยมีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๑๐ กลุ่ม

๑. กลุ่มทอสีจากต้นกก “กู กี่ กก” บ้านหัวขัว หมู่ที่ ๑ ตำบลเปือยน้อย
๒. กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ บ้านเปือยน้อย หมู่ที่ ๒ ตำบลเปือยน้อย
๓. กลุ่มแปรรูปเนื้อสัตว์ บ้านหัวฝาย หมู่ที่ ๓ ตำบลเปือยน้อย
๔. กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม บ้านโนนเหลื่อม หมู่ที่ ๔ ตำบลเปือยน้อย
๕. กลุ่มทำไม้กวาดทางมะพร้าว บ้านขอนแก่นน้อย หมู่ที่ ๕ ตำบลเปือยน้อย
๖. กลุ่มนวดแผนไทย บ้านดอนนาโน หมู่ที่ ๖ ตำบลเปือยน้อย
๗. กลุ่มสานกระติบข้าว บ้านหัวขัว หมู่ที่ ๗ ตำบลเปือยน้อย
๘. กลุ่มทำขนมไทย บ้านวังหิน หมู่ที่ ๒ ตำบลสระแก้ว
๙. กลุ่มทอผ้าด้าย “ปัญ ปั่น ปั่น” บ้านหนองบัวน้อย หมู่ที่ ๔ ตำบลสระแก้ว
๑๐. กลุ่มผลิตภัณฑ์น้ำยาทำความสะอาด บ้านวังหิน หมู่ที่ ๗ ตำบลสระแก้ว

๘) แรงงาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรที่มีอายุ ๑๕ – ๖๐ ปี อยู่ในกำลังแรงงาน ร้อยละ ๙๕ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนกับจังหวัด ร้อยละ ๗๓.๙๙ ซึ่งสูงกว่ามาก แต่ค่าแรงในพื้นที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด โดยเฉพาะแรงงานด้านการเกษตร ประชากรอายุระหว่าง ๒๕ – ๕๐ ปี บางส่วน ไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ รวมทั้งแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศ ปัญหาที่พบคือ ประชากรต้องไปทำงานนอกพื้นที่ในเมืองที่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้านใหญ่ๆ เพราะในพื้นที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานเยอะ เพราะพื้นที่ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัย ปัญหานี้ยังไม่สามารถแก้ไขได้

(๗) ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อยนับถือศาสนาพุทธ และมีวัดในเขตเทศบาลจำนวน ๑๐ แห่ง แยกเป็นดังนี้

๑. วัดธาตุทุ่ง บ้านหัวขัว หมู่ที่ ๑ ตำบลเปือยน้อย
๒. วัดโนนเมือง บ้านหัวขัว หมู่ที่ ๑ ตำบลเปือยน้อย
๓. วัดศรีสว่างวงศ์ บ้านเปือยน้อย หมู่ที่ ๒ ตำบลเปือยน้อย
๔. วัดสิงห์ทอง บ้านหัวฝาย หมู่ที่ ๓ ตำบลเปือยน้อย
๕. วัดศรีสมพร บ้านโนนเหลื่อม หมู่ที่ ๔ ตำบลเปือยน้อย
๖. วัดโพธิ์ชัย บ้านขอนแก่นน้อย หมู่ที่ ๕ ตำบลเปือยน้อย
๗. วัดอุดมมีชัย บ้านดอนนาโน หมู่ที่ ๖ ตำบลเปือยน้อย
๘. วัดปานล่อม บ้านหัวขัว หมู่ที่ ๗ ตำบลเปือยน้อย
๙. วัดสายทอง บ้านวังหิน หมู่ที่ ๒ ตำบลสระแก้ว
- ๑๐ วัดอุดร บ้านหนองบัวน้อย หมู่ที่ ๔ ตำบลสระแก้ว

๒) ประเพณีและงานประจำปี

ประเพณีที่สำคัญในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย ได้แก่ ประเพณีผูกเสี่ยวอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นประเพณีประจำจังหวัดขอนแก่น และถือกำเนิดขึ้นจากอำเภอเปือยน้อย

งานประจำปี ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย ที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั่วไป และประชาชนทั่วไปในพื้นที่บริเวณโดยรอบ ได้แก่ งานประเพณี “คิเวราตรี ปุชณียาลย์ ปราสาทเปือยน้อย” ซึ่งเป็นงานประเพณีประจำอำเภอเปือยน้อย ที่มีนักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไปโดยรอบพื้นที่เข้ามาร่วมชมงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งจัดขึ้นในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ ของทุกปี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ร่วมเปิดงานเป็นประจำทุกปี

งานประเพณีประจำปีทั่วไป ในเขตเทศบาลตำบลเป็ญน้อย ได้แก่

- งานประเพณีสงกรานต์
- งานประเพณีบุญบั้งไฟ
- งานประเพณีลอยกระทง
- งานบุญกฐิน

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเป็ญน้อย มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย เป็นสังคมชนบทกึ่งสังคมเมือง สภาพบ้านเรือนที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ หรือในด้านอื่น ๆ ยังคงรักษาจารีตประเพณีดั้งเดิม ตามสภาพความเป็นอยู่ทั่วไปของคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในเขตเทศบาลได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสารใช้สำหรับในครัวเรือน วิธีการเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหม วิธีการทอเสื่อจากต้นกก และวิธีการจับปลาธรรมชาติ

ภาษาถิ่น พุดภาษาอีสาน

๔) OTOP สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

OTOP สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกในเขตเทศบาลตำบลเป็ญน้อย ได้แก่

- เสื่อกก ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์จากกลุ่ม “ กู๋ กี่ กก ” บ้านหัวขัว หมู่ที่ ๑ ตำบลเป็ญน้อย ซึ่งผลิตเสื่อที่ทอจากต้นกก ที่มีลวดลายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ได้แก่ ลายศิลานิมิต ลายปทุมเทวา

- ผักปลอดสารพิษ จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกผักปลอดสารพิษ บ้านเป็ญน้อย หมู่ที่ ๒ ตำบลเป็ญน้อย

- ไส้กรอกหมู จากกลุ่มแปรรูปเนื้อสัตว์ บ้านหัวฝาย หมู่ที่ ๓ ตำบลเป็ญน้อย

- เส้นไหม จากกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม บ้านโนนเหลื่อม หมู่ที่ ๔ ตำบลเป็ญน้อย

- ไม้กวาดทางมะพร้าว จากกลุ่มไม้กวาดทางมะพร้าว บ้านขอนแก่นน้อย หมู่ที่ ๕

ตำบลเป็ญน้อย

- การนวดแผนไทย จากกลุ่มนวดแผนไทย บ้านดอนนาโน หมู่ที่ ๖ ตำบลเป็ญน้อย

- กระติบข้าวจากต้นกก จากกลุ่มสานกระติบข้าว บ้านหัวขัว หมู่ที่ ๗ ตำบลเป็ญน้อย

- ขนมดอกจอก จากกลุ่มทำขนมไทย บ้านวังหิน หมู่ที่ ๒ ตำบลสระแก้ว

- ผลิตภัณฑ์จากผ้าด้าย จากกลุ่มทอผ้าด้าย “ ปัญ ปั่น ปั่น ” บ้านหนองบัวน้อย หมู่ที่

๔ ตำบลสระแก้ว

- ผลิตภัณฑ์น้ำยาทำความสะอาด จากกลุ่มผลิตภัณฑ์น้ำยาทำความสะอาด บ้านวังหิน หมู่ที่ ๗ ตำบลสระแก้ว

(๘) ทรัพยากรธรรมชาติ

๑) น้ำ

ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย ช่วงฤดูแล้งประสบปัญหาเป็นอย่างมาก ห้วย หนอง คลอง บึง ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ เนื่องจากไม่มีระบบชลประทานที่ดี ประชาชนในท้องถิ่นขาดแคลนน้ำ อุปโภคบริโภค ในเขตเทศบาลมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ ห้วยลำพังชู ห้วยวังต๋บควาย สระวงษ์ บึง หนองแวง สระหนองแวง หนองคุยมักเค็ง นอกจากนี้แล้วใช้น้ำอุปโภคบริโภคจากบ่อบาดาล เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่น องค์การภาครัฐที่รับผิดชอบในด้านนี้ก็ช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน แต่ก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน

๒) ป่าไม้

ในเขตเทศบาลตำบลเปือยน้อย มีสภาพพื้นที่เป็นแบบลูกฟูก มีลักษณะเป็นป่าโปร่ง สลับทุ่งนา เทศบาลกำลังดำเนินการปลูกป่าไม้ในพื้นที่ที่เป็นสาธารณะประโยชน์ที่มีอยู่ในเขตเทศบาลโดยดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้อุดมสมบูรณ์ต่อไป